

Överraskande att det gick som det gick...!

Valet av statschef i Afghanistan var överraskande och häpnadsväckande för både fiender och vänner, försvarare och motståndare. Trots de problem som hotade valets legitimitet och skapade osäkerhet omkring dess praktiska genomförande välkomnades det och godtogs av majoriteten av befolkningen. Därigenom visade folket vaksamheten av sitt samvete.

TEXT: AKRAM OSMAN*

ÖVERSÄTTNING: MAIWAND OSMAN

Vi menar inte alls att detta val var helt oklanderligt eller saknade tecken på fusk. Utan tvekan kan förekomsten av sådana brister i ett krigsdrabbat, stambaserat jordbrukssamhälle till och med ses som naturligt. Förtjänsten av denna händelse ligger på ett annat plan.

Det är allmänt känt att vår politiska och sociala historia i huvudsak har präglats av ett maktfullkomligt, uppträffat styrt samhällsskick där utnämningar och avsättningar genomförts, förbud och befallningar utfärdats utan att majoritetens önskan eller åsikter efterfrågats. När ledare har utsetts har den grupp som för tillfället haft makten dessutom ofta gynnat sin egen släkt.

Vi kan inte minnas någon tid när man vågat anmärka på makthavarna och ifrågasätta det ärftliga, vertikala systemet vid tillsättandet av en statschef. Det som existerade i vår politiska tradition som referens till folkets vilja var ett hopsamlade av

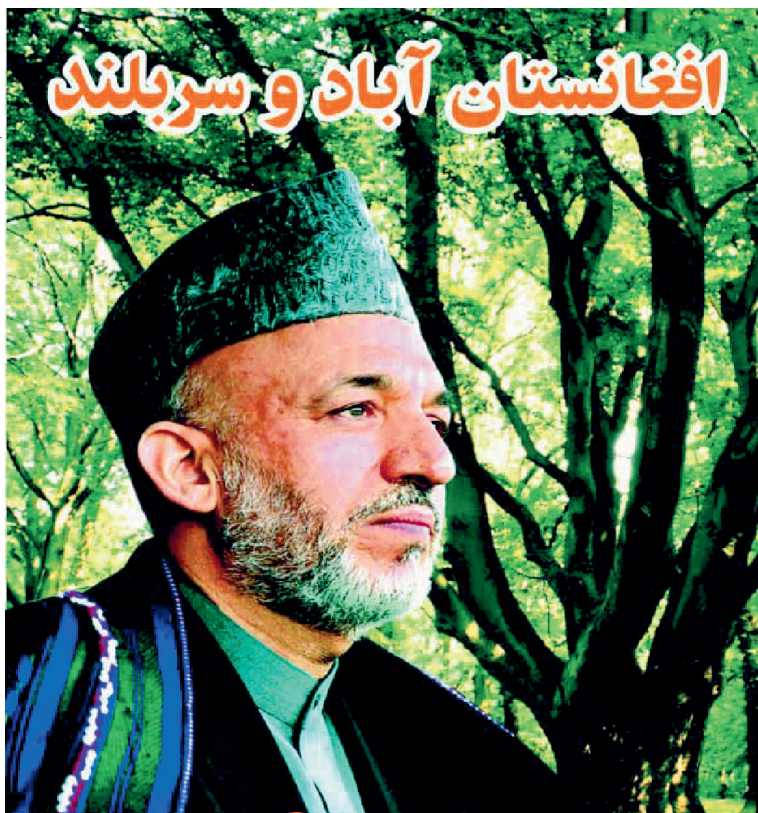
olika stamhövdingar och inflytelserika äldre. Det vanliga folkets röster och åsikter hade inte den minsta betydelse vid dessa möten och besluten fattades utan hänsyn till majoritetens vilja och krav. Vi har inte haft något i våra konstitutionella lagar eller i vår grundlag som vi skulle kunna kalla en princip för referens till folkets vilja och som skulle utgöra en form av demokrati.

Demokrati är en form av dialog mellan makthavare och medborgare. Ett sådant åsiktsbyte får i första hand rötter i seden och befästs därefter i lagen. Men det som vi har haft är befallningar och påbud som verkställts med våld och hot.

Ett utmärkt tillfälle

När vi nu, tack vare internationella förhållanden, har fått ett utmärkt tillfälle att dra nytta av den uppkomna situationen, bör vi tillskriva den reform- och demokrativänliga befolkningen den största förtjänsten. Författaren till dessa rader har inte för avsikt att ge en illusion av att nuvarande förhållanden är tillfredsställande eller utan risker eller att vi blint ska godkänna det rådande tillståndet. Vi bör istället alltid vara beredda på omdaningar i syfte att stärka och utveckla folkets suveränitet. Som någon har sagt: "Vi har inga permanenta vänner eller fiender, men vi har alltid permanenta intressen."

Dessa "permanent intressen" bör ange riktningen för vår utrikespolitik. När, till för ett tag sedan, de internationella relationernas hjul snurrade på ett annat sätt uppmärksammades

Valaffisch för Afghanistans president Hamid Karzai. Trots alla diskussioner om bristande legitimitet, välkomnades valet av statschef av de allra flesta.

vi inte så mycket av våra nuvarande vänner som är starka försvarare av ett lagligt förankrat styrelseskick med civila fri- och rättigheter. De var då i samspråk med våra fiender i regionen. Så fort förhållandena förändrades, ändrades också deras attityd och efter årtal av ignorans ställde de sig på vår sida.

Politisk flexibilitet ett krav

Vi bör utrustas med ett maximum av politisk flexibilitet samt förmågan att förändras. Vi bör utvidga och stärka våra begränsade och svaga diplomatiska relationer. Världen har utvecklats så mycket att det har blivit omöjligt att hålla fast vid gamla former och attityder. Vi bör knyta an till våra mödrars och fäders land med uthållighet och fasthet för att kunna stå emot politiska jordbävningar och vi bör ha den nödvändiga politiska flexibiliteten.

Vi bör också hålla i minnet att den relativa stabiliteten i den nuvarande situationen är följden av ett krisläge!

Med tanke på omständigheterna oroas vi av möjligheten att en förändring i de nationella eller internationella

maktrelationerna kan få en ny kris att blossa upp. Finns det en risk att våra nuvarande vänner förvandlas till morgondagens fiender? Kanske, kanske inte. Vi bör under alla omständigheter lämna detta sårbara och bräckliga tillstånd bakom oss och lägga grunden till en stat som är resistent mot alla typer av faror.

Graden av de politiska systemens legitimitet bestäms av de vanliga medborgarnas tilltro till dem. Den stora uppslutningen och deltagandet vid valet av statschef visar att det inte är likgiltigt för vårt förhoppningsfulla, tappra och rättviseälskande folk om de styrs av reformistiska eller reaktionära krafter. De uttryckte också sin stora uppskattning av möjligheten till social utveckling. Våra intellektuella bör förstå vikten av denna historiska chans och inte göra den blivande nationen besviken. ■

* Akram Osman kommer från Herat i västra Afghanistan. 1964 belönades han med Rahman Babas litteraturpris. 1971 blev han direktör för Konst & litteratur i kultur- och informationsministeriet. Akram Osman bor i dag i Jönköping och är ordförande i Afghanska Pennklubben.